

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, községi jegyzőknél és tanítóknál egész évre 6 korona.

Magánhirdetések díja:

Négyezer hasábozott garmond sorért 10 fillér.

Hivatalos hirdetések díja:

Egyszeri közlésért, tekintet nélkül a szöveg nagyságára, nyugtábellyel és támlappal együtt 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Többszöri hirdetésnél kedvezményeket nyújtanak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz ezimezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmertetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Uri passziók.

Félszeg társadalmi felfogásaink, melyeknek legvadabb fattyuhajtása az urhatnamság, sok áldozatot sodornak a szerencsétlenség örvényébe.

Ma, amikor legnagyobb gondot okoz a kaputos embernek, hogy rangja szerint élhessen, mindenki rangján fölül költekezik, csak hogy barátai, ösmerősei és szomszédai előtt „ne hagyja magát.” De honnan veszik ehhez az anyagi eszközöket — a pénzt?

A mi középosztályunkban kevés a gazdag, vagy jómódu. Legtöbben korlátolt anyagi viszonyok között élnek. Iparunk és kereskedelmünk még általában nem jövedelmeznek annyit, hogy bőséges megélhetést biztosítsanak. Hivatalnokaink panaszai, hogy fizetésük nem elegendő, sohasem nemulnak el, a gazda pedig aratástól aratásig lesve várja: fog-e hozni anynyit a gabonaszem, hogy ismét egy évet áttenghessen. Honnan veszik tehát mégis a pénzt fényűzésre és uri passziók kielégítésére?

Először csak kisebb adósságok révén sikerül a háztartás meghibbant mérlegét egyensúlyba hozni. Nem is igen veszik észre, hogy nyomasztóak volnának ezek az adósságok és aztán a néhány száz korona adósságot könnyen meg fogják fizetni. De a kiadások egyre szaporodnak és a hiánylat, ha kezdetben csekély volt is, folyton növekszik; fedezhetősére csak újabb kölcsönök felvétele által gondolhatnak. Ha nincs elég jövedelem, fokozni kell azt minden uton-módon, — ez a mai kor felfogása. Hogy van az ügynek más oldala is, kinek volna bátorsága erre figyelemmel lenni? Kinek van

annyi ereje, hogy kiadásait csökkentse, dacára az általános fitogtató urhatnamságnak? Ki maradhatna el onnan, ahol az „egész intelligencia” együtt van, ki engedhetné meg, hogy felesége ruhája az összes hölgyek szuró kritikájának legyen tárgya, hogy szégyenszemre kellene hallani azokat a megjegyzéseket, hogy nini ez az ur olyan „smucig”, hogy még egy bankett csekély költségeit se akarja fedezni.

Megfékezhetetlenül ragad magával az ár, melylyel ellenkező irányban uszni még meglehetősen nagy akaraterővel is alig lehetséges. Sokszor — és ez a legsajnosabb jelenség középosztályunk mai társadalmi viszonyai közt — az érdek az, mely indokolatlan költekezésre ösztönöz. A ki a társaságtól húzódik, a társadalomban nem játszhat szerepet, erre pedig jövője és előmenetele érdekében szüksége van.

Ha azután a kölcsönforrások megapadnak, a kiadásokat hirtelen és föltűnően csökkenteni nem lehet. A „rang” parancsolólag követel és a maró kinokat szenvedő családapa még csak golyót se röppíthet agyába, mert ki fog akkor gondoskodni adósságokkal megterhelt családjáról? Van a kibontakozásnak egy módja, csak meg kell fizetni az árát, magas a díj, meg kicsi is; könnyen megszerezhető. A becsület árán változás áll be a pénzügyviszonyokban. Az idegen tulajdon révén a költekező életmód folytatódik, csak hogy a világ meg ne szóljon. Tart ez pedig addig, míg ki nem derül a turpisság és az egész család megszégyenítve nem lesz.

Csak a napokban olvastunk ismét ilyen tragikus esetről. A brassói állo-

más egyik pénztárosa több ezer koronát sikkasztott, csak azért, hogy családját fényűzésben élhessen. Meglehetősen jó fizetése volt, még is idegen pénzhez kellett nyulnia, hogy „szerepet játszasson.” Nagyobbát, mint a minő megillette és gyatrábbat, mint a minőt a becsület megengedett neki.

Nem az első, nem is az utolsó ez. Még se térhetünk fölöt napiredre a nélkül, hogy a saját lelkiismeretünk meg ne szálljon: mert ha a főbűnös ugyan maga a sikkasztó, a társadalom még se oldhatja fel magát minden vád alól. Nem-e valamennyien vagyunk az okai annak, hogy önmagunktól és másoktól — egy képzel „mumus”-tól: a megszólástól ijedezve — többet követelünk, mint a mennyit becsületes munka révén megszerezni lehet.

Addig, míg a társadalom felfogásában gyökeres változás nem áll be, a brassóihoz hasonló esetek sűrűn fognak ismétlődni.

A társadalomnak le kell ráznia magáról azokat az uri passziókat, melyekre pénz nem telik, — kell, hogy birjon mindenki annyi erkölcsi erővel, hogy a világ ítéletével, mely csak külsőségekből alakul, szembeszállhasson és jövedelménél többet ne költson. Többre becsülendő a takarékos ember a gazembernél.

Városi közgyűlés.

Szilágy-Somlyó város képviselő testülete folyó évi július hó 6-án délelőtt 9 órakor a városház tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart.

A gyűlés tárgyai:

- 1) Szilágyvármegye köztörvényhatósági bizottságának 609. sz. a. határozata a sz.-somlyói gimnázium segélyalap ügyében.
- 2) Vármegyei alispán ur 1456—1901. szám a. értesítése a Szilágy-Somlyó—margittai h. é. vasút építési költségeihez a város által hozzájárulás ügyében.
- 3) Frankovits Ignác nyilatkozata bérleti ügyében.
- 4) Lázár Ödön volt alkapitány pénztári előlegei törlése iránti előterjesztés.
- 5) Polgármester előterjesztése a városi szállodához épített kugliszín ügyében.
- 6) Erdődi Sándor városi díjok kérelme segélyezés iránt.

Igazolás.

A „Szilágy” 24-ik számában „Quid boni” cím alatt megjelent közleményre az audiatúr et altera pars elvénél fogva közöljük a lapunk szerkesztőségéhez érkezett következő levelet:

Tisztelt szerkesztő ur!

Ismerve a szerkesztő urnak a közügyek iránti előszeretettét, tekintettel arra, hogy ezen levelem tárgyát az e vidék jogos érdekeit sértő és a „Szilágy” című hetilapban megjelent „Quid boni?” című közleményre adott válasz képezi; bátor-kodom felkérni, miszerint ezen levelem becses lapjában közzé tenni méltóztassék. Jól lehet, hogy nekem az az egyéni meggyőződés, miszerint a kérdéses hid-ügyben a felebbezőknek igaza van, még is ezen levelemben kifejezett válasz megírására nem a saját igazságérzetem, hanem a „Quid boni” című közleménynek azon kifejezése, mely szerint a cikkíróval szemben levő ellenvélemény „kiirtandó gyo m” és az erre irányuló felfogás „hamis” — készített.

Ezen levelem megírásánál szigorúan a tárgyilagosság eszközeivel óhajtok érvelni s miután nem szándékom a személyeskedés terére lépni, ezen kifejezésekkel bővebben nem foglalkozom.

A „Szilágy-Somlyó” Tárcaja.

A caesar leánya.

Irta: Ritchán bey.

Róma és az imperium fénykorában vagyunk. Mindenki csak a latin nép dicsőségét zengi és a legyőzöttek tömjén-füstje, melylyel a hódítóknak áldoztak, egész a mennyboltig hat.

A diadalok, melyeket római vezérek szakadatlanul aratnak, észét veszi Rómának és leirhatatlan orgiák szennyezik be a dicső vezérek hősi babérkoszorúit.

A caesarok kegyetlenül fényes és mégis visszataszító uralma, a keresztén marttyrok hatalmas kora ez.

Meghalni a hitért, a szent jelvényen üdvözülni az egy igaz eszméért, ez a kifejező és jellemző tulajdona e korszaknak.

... A kereszték hosszú sora vonul el szemeink előtt és minden keresztén egy véres apostol, ki jajszó nélkül, megadással türi a földi kinokat, a mennybéli üdvösségért ...

... A circus porondján véres látványokat és izgalmakat szomjuhozó nép előtt naponként játszódnak le a vérfa-gyaszító tragédiák s az égő kereszték sötét füstje, a szétmárcangolt emberi hus-cafatok fojtogató bűze homályosítja el a glóriás korszak légkörét.

... A caesar palotája csendes. Az óriási kert rácszatáról tündéries fényben verődik vissza a hold ezüst sugára. A szagos olaj és magnolia fák bódító illatot árasztanak, a langyos szellő messzün-nen egy-egy orgiából kicsapó lant szavát ringatja felénk.

Minden kéjt, izgalmat lehel magából. A sejtelmes csöndet halk léptek nesze zavarja fel. Egy fehér alak sűrű fátyolba burkoltan suhan ki a palota kis kapuján s hátra se tekintve, sietve halad a kert rácszata felé.

Egy pillanat s eltűnik a mindent eltakaró sűrű fák rejtekében.

A kert egy kéjlake előtt félénken megáll, majd belép. Erős karok fonják át hirtelen s a fehér alak, mint gyenge folyondár fonódott a várakozó ifju keblére.

— Phylis, oh aranyos Phylis, hát még is eljöttél, — susog az ifju, — nem rettegtet az ezernyi veszély, mely bennünket fenyeget?

— A szerelem mindenért kárpótol, — bugja önfeledten a leány, mig hamvas arca pirban ég.

Aztán beszélnek mindenről, mi őket érdekli, ezernyi ezer bohóságról és boldogan, önfeledten csacsognak, mint két gondtalan madár.

Az idő mulik. Távol a Mons Aventinnson már aranyos pirban égnek a hajnal csókjától a villák hófehér falai, s ők még mindig együtt vannak vakmerőn, mire sem gondolva.

Végre megszólal Phylis remegő hangja.

— Oh távozz Diomed, Vénus, a sze-

relmesek védő csillaga már letűnőben, vigyázzunk, nehogy a felkelő nap áruló sugára együtt találjon bennünket.

S Diomed már indulni készült, midőn bucsusókjaik edességét közeledő, egyöntetű léptek zaja zavarta meg.

A kéjlek előtt elhangzott a léptek zaja. A csapat megállt.

A két szerelmes halálsápadtan tekintett egymásra. El vannak árulva.

Az ajton kopogtattak. Servilius Macer, a praetorianusok parancsnoka szól:

— Nyissátok fel ti vakmerők menedékhelyetek.

Semmi felelet. A két szerelmes összefonódva, megrettenve, mint két félénk őzike tekintett a történendők elé.

— Nyissátok ki az ajtót — szólt ismét a praetorianus vezér, — nincs menekvés számotokra, ti gazok, kik meg-szentségtelenítettétek a nagy caesar kéj-lakát.

E durva hangokra sötét szégyenpir ömlött el Phylis arcán és egy erőszakos rántással kiragadva magát Diomed karjai közül, felszakította a kéjlek ajtaját.

— A caesar leánya — morajlott végig a katonák során.

— Igen, a caesar leánya, — szólt most már bátor, messze csengő hangon, Phylis, — meglátom majd, ki merészli kezét a caesar leányára emelni.

— Én — szólt bár kissé alázatosabb hangon Servilius Macer, — s rögtön parancsot adott, hogy Phylist és Diomedet a caesar elé vezessék.

*

Az átriumban ült a caesar, az or-

giák, melyekben naponta része volt, mély redőket szántottak homlokára. Szemöldeit a harag kigyóvonalba vonta össze. Így várta leányát s Diomedet, a rabszolgát.

Lesütött szemekkel lépett Phylis az átriumba. Arcát bő tunikájába rejté, mig vállait csukló zokogása remegtette.

— Hitvány rabszolga, ki a caesar leányára merészelted vetni szemedet, lakolni fogsz bátorságodért — dörgé a haragos caesar. A nép circust kíván s tombol a vágytól ismét kéjelegni a szétmárcangolt emberi áldozatokban. Te fogod a nép e vágyát lehűteni. Vigyétek szolgák a carcerbe.

*

Az arena minden zuga tele volt látványosságra éhes közönséggel.

Mindenki tudta az elmés ítéletet, mit a caesar a merész rabszolgára kimondott.

Két ajtó szolgált az aréna köröndjébe. Az egyik ajtó mögött kiéhezettett oroszlán lesett áldozatára. A másik ajtó mögött Phylis vetélytársnője, Pomponius leánya várakozott.

Az ítélet úgy szólt, Diomed kiáll a porondra és szabadon választhat az ajtók közül. Ha azt nyitja föl, mely mögött az oroszlán rejtőzik, az természetesen szétmárcangolja, ha ellenben a másikat talál, választani, úgy a mögötté várakozó Pomponia hitvesévé lesz és élete megvan mentve.

A tömegben halk moraj hullámzott keresztül. Diomed kilépett az arenára.

Most egyszerre mindenki a caesar páholya felé tekintett. Ott ült Phylis sápadt arccal, atyja, a caesar oldalán, mig

A „Quid boni?“ közleménynek igen tisztelt cikkírója Zilahi ur, hogy magát Zilahinak nevezte, őszinteségének adott kifejezést, de egyuttal felkeltette bennünk azt a látszatot, miszerint ezen hidügyet az elfoglaltság rózsás szemüvegén keresztül szemléli és ezen látszatot bennünk, kik a Zilah város szépségét tekintetében való rohamos fejlődése iránt kevésbé vagyunk érdekelve, — az igen tisztelt cikkíró ur hatástalan érvelése a meggyőződés magaslatára emelte.

Nem bocsátkozom bele annak vitatásába, hogy a kérdéses hid felépítésére szükség van-e? Mert az már túlhaladtott álláspont; hanem csak azt akarom kifejezni, hogy a jelenleg tervezett hid felépítésénél Zilah várost nemcsak az vezeti, hogy a közlekedésre egy alkalmas hidat nyerjen, hanem az is, hogy Zilah város természeti szépségei a monumentálisabb építkezésekkel mesterséges uton is emeltesse.

Állításomat a következőkben igazolom:

A kérdéses helyre szakértő mérnök által terveztetett egy 480 cm. szélességű kocsi pályával bíró hid, 3600 korona költséggel. Erre a szakértő kimondotta, hogy szűk, s legalább 6 méter, illetve 600 cm. szélességűnek kell lennie, de a szakértő ur nem mondotta ki azt, hogy a kérdéses hid más anyagból, más forma szerint volna építendő, neki véleménye tisztán csak arra szorítkozik, hogy az előbb tervezett hid kocsi pályája 120 cm.-mel kibővitendő; ezen felfogásnak adott helyet a közigazgatási bizottság is, mert harmadfokú határozatát is így indokolta. Nem tűnik-e fel tehát a cikkíró urnak, ha a 480 cm. hid körül 3600 koronába, hogy kerülhet annak 120 cm.-rel való kibővítése 3181 koronába, nem tűnik-e az fel cikkíró urnak, hogy a kérdéses hidnak 120 cm.-rel való kibővítése az utasportnak 3181 koronába kerül, míg Zilah városnak, a már 6 méteres hidnak 3 méterrel való kibővítése csak 2129 koronába kerül? — Nem tűnik-e az fel, hogy az alapterv számítás szerint 120 cm.-nyi hid 900 koronába, a Zilah által építendő gyalogjáró 120 cm.-je 851 korona 70 fillérbe kerül, míg a vicinális ut által építendő 120 cm. hid építésére 3181 korona állapított meg.

Megengedem azt, hogy az ujonnan tervezett hid 8910 koronába kerül, illetve van tervezve, de azt meg határozottan állítom, hogy az utasport, illetve a hid érdeke egy a közlekedésre alkalmas 6 méter szélességű hiddől áll, a minék az érték kiszámítása az első tervet véve alapul, legfeljebb 4500 koronába kerülne és az azt felülhaladó 4410 korona többlet költség tisztán csak a Zilah város magán érdeke. Már pedig felteszem a cikkíró urnól, hogy elismeri, miszerint azt ezen esetben Zilah város kell hordozza, miután a közigazgatási bizottság is azzal érvelt, hogy a szépségügyi tekintetekre való kiadást Zilah a sajátjából köteles hordozni.

Igaz az, hogy Zilah majdnem 50%-át viseli az utfenntartási költségeknek.

szemei fásultan meredtek a circus porondjára.

Egész éjszaka nem hunyta le szemeit. A féltékenységgel mardosó kigyói marcangolták, ha arra gondolt, hogy Diomed a leányt találna választani. Ha pedig feltűnt előtte az a jelenet, a midőn a kiéhezett oroszán azt, kinek izzó ajkai ról oly sok édes vallomást hallgatott sejtelmes éjjelen, szemei előtt tépi szét, könnybe lábadt gyönyörű két szeme a fájdalomtól.

Ó tudta, hogy melyik ajtó mögött minő sors vár Diomedre, mert a circus magistere nagy áron közölte vele. Diomed tudta ezt, mert meg volt győződve, hogy Phylis bármi áron, de okvetlen kell, hogy kipuhatolta légyen e szörnű titkot.

A közönség sajnálkozva tekintett a teljesen megtört Phylisre, mert benne megsemmisítve látták az örök szerelem áldozatát, ki e küzdelemben, mit a kegyetlen végzet elibök szabott, az egyedüli biztos vesztes fél.

Diomed alázattal hajtotta meg gyönyörű természetét a caesar páholya előtt, míg tüzes szemeit kérdőleg Phylisre függesztette...

... És csakugyan... Phylis az egyik zárka felé intett...

Diomed a jelzett ajtó egy merész mozdulattal feltárta... és kilépett...

... A pergamen tekercs sorai e helyen elmosódtak olyannyira, hogy minden erőlködésem dacára azt kibetűznöm nem sikerült.

Az érzelmek e harcából melyik került ki győztesként, a szeretet, avagy a féltékenységgel, örök rejtély fog maradni.

Hiszen a midőn a hozzájárulási arányt annak idején megállapították, azt tekintettel az érdekelté és az adózási tehetség arányára szabták ki, és miután a kivető bizottság belátta azt, hogy csak magának Zilahnak az utvonallal megnyitása éppen annyira érdekben van, mint a többi érdekelt községeknek összesen és belátta azt is, hogy Zilahnak állami adója egyedül nagyobb, mint a többi érdekeltégek összesen, azt hiszem, csak a méltányosságnak tett eleget akkor, amidőn a Zilah város hozzájárulását majdnem 50%-ban állapította meg. A cikkíró urnak azon állítása, hogy a kérdéses hidat ugys Zilah pénzéből fedezik, hasonló az egyszeri zsidóhoz, ki feleségét nevenapján meglepte egy vég vászonnal, azt mondta aztán: „ebből kedves Záli nekem egy tucat inget fogsz csinálni.“

A cikkíró ur Zilahnak a Krasznán 60 000 korona költséggel felépülő hid költségének megállapításakor tanusított loyaltitására apellál. No de ne tessék oly szigoruan venni a dolgot, mert mit adott Zilah, azt, hogy a mikor felesleg marad, akkor a krasznai hid részére tőkésitenék évente 2000 koronát s mikor a pénz együtt van, akkor a hidat felépítik. Ez a határozat 8 éve kimondatott, azóta tőkésítettek 8000 koronát, ha tehát ezután is így megy a tőkésítés, akkor Krasznának csak 60 év múlva lesz hidja, mert csak 60 év múlva gyűl össze a 60,000 korona. Hiszen ép az fáj Krasznának, ha Zilahra hid kell, neki 8000 korona ki kell teremődjön azonnal, Krasznának pedig legalább 60 évig kell erre várnia, dacára annak, hogy Kraszná elengedi a diszt és luxust, csak a hid közlekedésre jó és alkalmas legyen.

Igen tisztelt szerkesztő ur! Én nem akarom a zilahiaknak, amint a cikkíró ur némi gunnyal jelezte, de valóban igaz, elősködő eljárását hamis felfogásnak és kiirtandó gyonnyak jellemezni, mert bizom a nagyközönség bírálatában, aki hivatva van kideríteni, ha ezen ügyben van kiirtandó gyonny és hamis felfogás, — kettőnk közül melyik az.

Végül pedig csak azt jegyzem meg, hogy a cikkíró ur azon állítása, hogy a közigazgatási bizottság az alispán határozatát jóváhagyta, nem egészen felel meg a valóságnak, mert egyik, a felebbezésben felvetett s különösen sarkalatos elvi kérdésben az a felebbező javára döntött.

Fogadjja tiszteletem nyilváníatását.

Varsolcz, 1901. június 25.

Donogány János.

Iparpolitika.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara értesítéséből közöljük e közérdekű tudósítást.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter a múlt évben — a mint tudva van — tanulmányutat tett a Székelyföldön s ekkor Kolozsvár iparát is tanulmányozván, megbizta a kereskedelmi és iparkamarát azzal, hogy főleg a kis ipar állami támogatása érdekében tegye meg javaslatait. Ennek az emlékiratnak következtében a miniszter ur közelebről több irányban mélyreható intézkedéseket tett s ezekről a kamarát s az érdekelteket értesítette. Az általános intézkedések közül kiemeljük a következőket:

A kisipar fejlesztésére alkalmas gépek és eszközökből állandó kiállítás lesz rendezve az állami ipariskolákkal kapcsolatban, hogy az érdekelt iparosok azokkal megismerkedhessenek. Kezelésük megtanulására tanfolyamok rendeztetnek be, hogy azokra más városok iparosai is eljöhessenek.

A férfi szabók, cipészek, keztű varrók, gombesztergályosok és fazekasok számára a miniszter költségén szaktanfolyamok rendeztetnek be; a fa- és fémpipar, valamint építészek számára az ipari szakiskolákban már vannak ilyen tanfolyamok szervezve.

A kisipar közműhelyek ügyében a miniszter hathatós támogatásban ígér részeltetni minden vállalatot, a mely az érdekeltek számára olcsó motorikus erőt szolgáltat. Ez okból nagyon kíváncs lenne, ha a villamos erő berendezésének kérdése a városi hatóság által mielőbb megoldatnék, addig is lehetségesnek véli a miniszter az asztalosok számára ilyen közös műhely létesítését, a melyet hajlandó a szükséges gépekkel a maga részéről felszerelni. Felhívja a kamarát, hogy ez ügyben tegye magát érintkezésbe az érdekeltekkel.

Állami támogatásért a múlt és jelen év folyamán közvetve és közvetlenül 43 kisebb-nagyobb ipari vállalat folyamodott a miniszterhez, és pedig a fémpipar-

ból 15, a faiparból 7, a ruházati iparból 5, a vegyszeti iparból 5, kő- és agyag iparból 4, szőr- és csont iparból 4, bőr iparból 3. A kérelmezett segélyérték a 800 ezer koronát meghaladja, s ebből Kolozsvárra 600 ezer, a vidékre 200 ezer korona esnék. E kérdésekből ez ideig elintéztést nyert 35 vállalaté, a melyek 200 ezer korona értékű gépet és más támogatást nyertek; függőben van még 8 kérés, 177 ezer korona értékben. Ehez járul a bőriparosok sikeresebb működéséhez közös használatra két város számára két bőrháztó gépnek kilátásba helyezése és a beszerzei börgyárszövetkezet feloszlását megakadályozó intézkedés.

A miniszter által nyújtott segélyezésben nincs benne a helybeli szakiskolák 113 ezer koronát meghaladó évi költsége, nincs benne a fennebb elősorolt szaktanfolyamok kilátásba helyezett kiadásai fedezete, valamint a kilátási állandó csarnokra engedélyezett 50.000 korona.

A kamara sietett a miniszter urnak e bőkezű gondoskodásáért hálás köszönetet mondani. És ez helyén is van, mert minden ékesszólásnál szebben világítják meg a miniszter ur iparpolitikáját a fennebbi számok, a melyek igazolják azt is, hogy miként értette a miniszter azt a mondatát, hogy „mélyebben kíván szánani.“

Gazdasági közlemények.

Minő viszonyok között indokolt az ugartartás.

Az utolsó évtizedben folytatott gazdálkodási rendszernek egyik jellemző vonása az ugar kiküszöbölésére való törekvés. E körülmény első pillanatra a mezőgazdasági haladásnak, a jobb és intenzívebb gazdálkodásra való átmenetnek a jele, de ha alaposabb megfigyelés alá vesszük azon vármegyék gazdálkodási rendszereit, a hol az ugar százaléka évről-évre fogy, azon meggyőződésre fogunk jutni, hogy az illető helyeken az ugar fogyasztását voltaképpen nem a gazdaság természet-szerű fejlődése vonta maga után, hanem a termékek lehető legnagyobb fokozására irányuló vágy, legtöbb esetben a talajerő rovására.

Az ugar kiküszöbölését tehát nem lehet feltétlenül egyértelműnek venni a mezőgazdaság haladásával, mert ott, a hol az ugar egyszerűen kiküszöbölik, de nem gondoskodnak arról, hogy az ugartartásból eredő haszon más módon pótolassék, hanem minden egyéb marad a régi, ott az ugar kiküszöbölése tulajdonképpen a föld erőszakos kizsákmányolása, a melynek végeredménye a termékek apadása, a gazdák tönkretutása.

Kérdés tehát, hogy milyen viszonyok között indokolt az ugar megtartása s minők között annak kiküszöbölése. Hogy e kérdésre alaposan felelhessünk meg, ismernünk kell az ugarlás célját, illetve annak hatását.

Az ugarlás célja három irányban nyilvánul. Javítja egyfelől a talaj fizikai tulajdonságait, eszközül szolgál másfelől a gyomok kevesbitésére s végül növeli a talaj erejét.

Hogy az ugarlás a talaj fizikai tulajdonságainak javítására nagyon kedvezően hat, az bővebb magyarázatra alig szorul, hiszen tudjuk azt, hogy ugarlásnál egész éven át művelhetjük a talajt akkor és annyiféleképp, a mikor és a hogyan nekünk tetszik, akkor a mikor az a jó fizikai tulajdonságok előidézése a legalkalmasabb, hogy a gyomok kevesbitése szintén az ugarlás eredménye, az is nyilvánvaló azok előtt, akik hivei a háromnyomásos gazdálkodási rendszernek, a kik tudják tehát azt, hogy az egymást két éven át követő kalászosoknál nagymértékben felszaporodott gyomok elpusztítására más mód nem is kínálkozik. Nem egészen világos azonban gazdáink előtt az ugarlásnak azon harmadik célja, mely a talaj crejének növelésében nyilvánul, a legtöbbben ugyanis úgy vélekednek, hogy az ugarlással ép oly mértékben lehet befolyást gyakorolni a termékek fokozására mint a trágyázással, épen ezen okból a a trágya alkalmazását teljesen mellőzhetőknek tartják. Ezen feltevés azonban nem áll, mert igenis növelheti az ugar a talaj gazdaságát. Minden talaj tartalmaz ugyanis olyan kötőrmelék, a melyből lassanként növényi táplálék készül, hogy milyen idő alatt, az attól függ, hogy mily mértékben hatnak rá az elmállási tényezők. Ugar-művelésnél az elmállási tényezők t. i. a víz és a levegő igen jól működhetnek s így természetes, hogy, a talajtartalék tápanyagának feldolgozása tehát csak a talaj erejét növeli, de nem a gazdagságot.

Reá terve már most feltett kérdé-

sünkre, egész világosan állhat előttünk az a felelet, hogy az ugar csakis ott küszöbölhető ki, a hol megvannak a belterjes gazdálkodás előfeltételei, megvan az elegendő igaerő, megvan a haszon állattartás útján az elegendő trágya mennyiség, megvan az elegendő forgótőke az állótrágya hatásának kiegészítésére szolgáló műtrágyák vásárlására, s megvan a mód a háromnyomású gazdálkodás felhagyásával a vetésváltó gazdálkodásra való átmenetre.

Ellenben a hol hiányzanak a feltételek, ott az ugaros gazdálkodásról lemondani a legnagyobb hiba volna.

Termeljünk komlós lucernát.

A komlós lucerna eltérőleg a többi lucernaféléktől, nem élő, hanem csak egy évi növény. Tavasszal vetjük el; rohamosan fejlődik, úgy hogy már ugyanazon év őszén magot köthet. Ez azonban nem kíváncs, czélszerű lesz tehát vő-növénynek vetni, vagy pedig virágzásban történő lekaszás által a magkötést megakadályozni. Ha a magkötés bekövetkezik, úgy a komlós lucerna ugyanaz évben tönkre megy, ellenkező esetben a telet jól kiállja és átmege a következő évre.

A komlós lucernát rendesen keverve vetik vörös, vagy fehér herével, mert így általában véve nagyobb hozamot és jobb takarmányt szolgáltat. Az ily keveréketesnek egy nagy előnye még az is, hogy a vörös here szára nem fásodik el és az ily keverék után a here hamarabb visszakerülhet ugyanazon talajra.

A komlós lucernát vethetjük zordabb klíma alatt is, magasabb fekvésű vidékeken, a hol a homoki lucerna egyáltalán nem termelhető. Talajigényei rendkívül szerények. Silány minőségű agyagtalajon valóságos áldás lehet, mert ez az egyedüli takarmánynövény, a mely még sekély féltalajú földeken is legjobban termelhető és a talajok kötöttségét is türi.

A tágyázást azonban nagyon meg-hálálja. Miután pillangós, tehát nitrogén gyűjtő növény, a foszfortrágyák azok, a melyek után legnagyobb siker éretett el, Ajánlatos már ősszel kat. holdanként 1 q. 50 kg. szuperfoszfátot szétszórni és és beboronálni.

Mészszegény talajokon a meszezés, vagy márgázás lesz ajánlatos. Kainittal való trágyázás különösen homoktalajokon sikerrel alkalmazható.

Vetőmagzsükséglet tiszta vetésnél hektáronként 32—35 klg., ha pedig gyors növesű, korán érő alap-perjével együtt vetjük, úgy az alap-perjéből 25 klg., a komlós lucernából pedig 16—18 klg. elégséges leend. Ha a vetés vörös, vagy fehér herével keverve történik, úgy a vörös, vagy, fehér 20 klgmot és a komlós lucernából ugyanannyit vethetünk.

A vetést legelőszerebb a védő-növények után eszközölni, tehát nem együttesen. Az elvetett magot könnyű boronával alá kell takarni és utána gyűrűs hengerrel meghengerezni.

A komlós lucerna finom szálú és nagy tápértékkel bíró takarmány. Egy hibája van azonban, hogy könnyen megdül és akkor nehezen kasálható, de az által még a takarmány értéke is csökken. Ezt a hátrányos körülményt elkerülhetjük úgy, ha felnövő takarmányfélékkel vetjük, sokszor a gabonafélék is, mint védő-növénynek igen jól beválnak.

Különfélék.

— OLVASÓINKAT felkérjük, hogy előfizetéseiket megújítani, hátralékaikat pedig beküldeni sziveskedjenek.

— Mikor jön az új pap. Az év. ref. egyházban múlt hó 9-én megtörtént papválasztás jogerőre emelkedvén, azon hir terjedt el, hogy az új pap már a legközelebbi vasárnapon meg fog érkezni. Mint értesültünk, a híresztelés inkább jóakaraton és szíves óhajtagon, mint valóságban alapult. Az év. ref. egyháztanács ugyanis folyó hó 2-án tárgyalta közelebről megválasztott papjának, Incze Lajosnak az egyház közönségéhez intézett levelét, melyben tudatja, hogy állomásának elfoglalása részint hivatalos, részint magán természetű akadályokba ütközik s állomásának elfoglalására folyó évi október hó 6-ig haladékot kér. Az egyháztanács méltányolva a felhozott indokokat, egész készséggel egyezett bele, hogy új papja állását október 6-án foglalja el,

— azon óhajának és reményének adott azonban kifejezést, hogy még mielőtt itteni hivatalába beiktattatnék, — újothonában személyesen is be fog mutatkozni.

— **Évzáró ünnepély.** A helybeli róm. kath. püspöki algimnáziumban a múlt hó 29-én tartották meg a szokásos „Te Deum“-ot. Mahalcsik Bónó, gimnáziumi igazgató, tartotta meg az évzáró beszédet. A nagy számban összegyűlt érdeklődő közönség mindvégig figyelemmel hallgatta az igazgató tartalmát, részletekre is kiterjeszkedő előadását. Az ifjúsági zenekar nyitotta meg a zárta be egy-egy rövidebb zenedarabbal, az érdekes ünnepélyt. A gimnáziumnak előttünk fekvő értesítőjéből fokozatos fejlődését, haladását, a tanulók számának örvendétes, minden esztendőben emelkedő gyarapodását látjuk. Beiratkozott az év folyamán 122 tanuló, vizsgálatot tett 115. Közzöljük még a következő érdekes statisztikai adatokat: 1) A tanulók közt anyanyelvre nézve volt: Magyar 82, — román 33, — 2) A tanulók közt vallásra nézve volt: — Római katolikus 37, — görög katolikus 33, — görög keleti 1, — ev. református 16, — izraelita 28, — 3) A tanulók illetősége; Helybeli 54, — megyebeli 48, — más megyebeli 13, — 4) A tanulók magaviselete: Jó érdemjegyet kapott 102, — szabályszerű érdemjegyet kapott 12, — 5) A tanulókból tett előmenetelért: Minden tárgyból jeles 5, — Minden tárgyból legalább jó 23, — minden tárgyból legalább elégséges 75, — egy tantárgyból elégtelen 10, — Két tantárgyból elégtelen 1.

— **Áthelyezés.** Turman Ödön nagylondai kir. járásbírói irnok a Némethy Gergelylyel történt csere útján a szilágy-somlyói kir. járásbíróshoz áthelyeztetett.

— **Negyven éves találkozó.** A kolozsvári ev. ref. főgimnáziumban ezelőtt 40 évvel érettségizett tanulóknak június 30-án volt találkozója Kolozsvárra. Az évfordulón, mely reánk nézve a résztvevő megyénkbeliek révén bir érdekességgel, megjelentek a következők: Bánffy Dezső br. főudvarmester, Szunyogh Sámuel birtokos Ér-Szent-Király, Bárdy Zsigmond körjegyző Sajó-Sz.-András, Gáspár Samu ev. ref. lelkész Kolozsmegye, Gaál Gyula birtokos Kályán, Vincze Miklós nyug. törvényszéki bíró Arad, Márton János birtokos Ny.-Sz.-Anna, dr. Bereczky Endre budapesti ker. orvos, Pogány Károly Krassó-Szörény. főispán, Zilahi Kiss László főszolgabíró Szilágy-Cseh, Héczey Lajos, erdőfelügyelő Kolozsvár, összesen 11-en. A negyven év alatt elhaltak 14-en, kettő öngyilkos lett. Tanáraik közül ma már csak Gyulai Pál és Fazakas József élnek.

— **Temetés.** A folyó évi június 26-án hirtelen elhalt Lázár Ödön alkaptányt pénteken temették nagyszámu gyászoló közönség részvéte mellett. A temetésen a városi hatóság, az önkéntes tűzoltó egyesület, m. kir. csendőrség s más egyesületek és hivatalok testületileg vettek részt. Az elhunyt koporsójánál az egyházi szertartást Trusza Lajos esperes-plebános teljes ornatásban végezte; aztán tisztviselő társai vették fel a koszorúkkal borított koporsót, melyet nemsokára a róm. kath. sírkertben örök nyugalomba helyeztek. A ravatalra Szilágy-Somlyó város képviselő testülete és Szilágy-Somlyó város tisztviselői kara is díszes koszorút helyeztek. Nyugodjék békével!

— **Hitelszövegkezet.** Zoványon, vármegyénk ezen szorgalmas és tiszta magyar lakosságu községében Viski Pál ev. ref. lelkész elnöklete alatt az országos központi hitelszövegkezettel szerves összeköttetésben álló községi hitelszövegkezet alakult. Legnagyobb elismeréssel adózunk a község lakosságának előhaladását szíven viselő esperes közczélú munkásságának. Példát vehetnének e kis község értelmes polgáraitól vármegyénk többi községei is, mert ha örök igazság marad is, hogy „nemcsak kenyérrel él az ember, hanem istennek igéjével is“, a civilizáció terjedésével mind jobban-jobban meg kell győződünk róla, hogy a szövetkezeti eszméknek korát éljük, minél korábban s minél alaposabban felhasználják községeink az anyagi erő gyűjtésére és megtartására önként kínálkozó emez eszközt, annál jobban fognak tudni az élet nehéz küzdelmeiben boldogulni. Azok pedig, akik állásuknál, talen-tumaiknál fogva a nép helyes irányban való vezetésénél vezérszerepre hivatvák, feledhetlen érdemeket szereznek maguknak, ha Viski Pál ref. esperes nyomdokain haladva, a népek helyes irányban haladó köztevékenységére irányítólag közreműködni a fáradságot nem resteljük, s a biztosan felbukkanó előítélettel szemben kötelelességérzetükben s tiszta lelkiismeretükben találják meg jutalmukat.

— **A városi alkaptányi állásra,** mint értesültünk, három egyén körül forog a városi

képviselők között a szó. A jelöltek Szénássy Miklós városi irnok, Stankovics Károly járásbírói irnok és Szalavetz Zsigmond városi advegrehajtó.

— **Körjegyző választás.** Az ujonnan alakított szilágy-kövesdi körjegyzői állásra múlt hó 29-én Kónig Bélát választották meg.

— **Papválasztás.** A kémeri ev. ref. népes egyházban 1901. évi június 30-ik napján tartotta meg Vincze Ödön diósadi lelkész elnök, — Bölöni Sándor egyházmegyei tanácsbíró és Szilágyi János lecs-méri lelkész tagokból álló egyházmegyei küldöttség a lelkészválasztást. A választás az újabb zsinati törvények szerint megengedett meghívás útján ejtetett meg és pedig általános lelkesedéssel, közfelkiáltással megválasztott, illetve meghívott Nagy István harasztosi lelkész.

— **Tűzoltó mulatság.** A szilágy-somlyói önkéntes tűzoltó-egylet f. hó 7-ik napján a Báthory várkertben, kedvezőtlen idő esetén a színházban zártkörű táncvigalmat rendez. A táncvigalom tiszta jövedelme tűzoltói szerelvények beszerzésére fordítatik. A városi önkéntes tűzoltó-egylet mindenesetre olyan intézmény, amely közczélú, magasztos hivatásánál fogva nemcsak megérdemli, de bizton el is várhatja, hogy az a közönség, melynek érdekében teljesíti sokszor nagyon is nehéz áldozatokkal, tagjainak egészsége s testi épsége veszélyeztetésével járó fáradságos misszióját, — minden alkalommal megfelelő támogatásban részesítse. Ez indokon hisszük is, hogy a város közönsége a tűzoltó táncmulatságban nemcsak a szórakoztatásra nyíló alkalmat fogja megragadni, hanem arra is felhasználja a táncestet, hogy a nemes törekvésű egyelet anyagi támogatásban is részesítse. De nem mulasztjuk el felemlíteni, hogy nemcsak az anyagiakra, vagyis nagyobb bevételre való kilátás, de más, szintén figyelembe veendő tekintetek azt indokolták volna, hogy a mulatság ne benn a városban, itt a porfészekben egy alkalmas tánchelyiséggel csak igen nagy költséggel átalakítható helyen, hanem a Malomerdői mulatóban tartassék meg. A közelmúlt igazolja, hogy közönségünk a Malomerdői mulatót — mely rendkívüli kedvező fekvésével, csinos és célszerű berendezésével nagyobb igényű városok irigységét is méltán keltheti föl, — minő előszeretettel látogatja. A közönség méltán várhatta volna a tűzoltó-egylet rendezőparancsnokságától, hogy e tekintetben ne a saját guszutását, hanem a nagyközönség óhaját elégitse ki. Hiszszük, hogy ez nagyobb anyagi hasznót is hozott volna, másfelől ama — hogy úgy mondjuk — erkölcsi kötelességüknek is eleget tettek volna, hogy nem vonták volna el a közönséget azon mulatóhelytől, melynek csinos és Szilágy-Somlyó igényeihez mértten modern berendezésért annak tulajdonosát köszönet és melegebb pártolás illetné.

— **Köszönetnyilvánítás.** Néhai boldogult férjemnek elhunyt alkalmából mindazoknak a nemes szívű jóbarátoknak, ismerősöknek és rokonoknak, kik mély fájdalomban részt vettek, bánatos szívvel mondok hálás köszönetet. Szilágy-Somlyó, 1901. július 26. Özv. Lázár Ödön.

— **A gőzhenger elvitték.** A Csucsánagy-károlyi állami ut Szilágy-Somlyó-perecseni szakaszán a hengerezés befejeztetvén, a gőzhenger a nevezett utvonalon vármegyénk határszélétől Nagy-Károlyig vezető részére szállítottat s a nyár folyamán ott fognak vele végezteni a hengerelési munkákat. Ugy értesültünk, hogy a munkának Nagy-Károlyig való befejezése után a gőzhenger ismét vissza kerül Szilágyvármegyébe és a félbehagyott hengerelés folytatatik.

— **Vakondok elűzés.** A földművelésügyi miniszternek a hasznos állatok védelmére vonatkozó rendelete szerint a vakondot pusztítani tilos, mert ez állat életmódjánál fogva a mezőgazdaságnak több hasznót hajt, mint a mennyi kárt, pl. virágos-, veteményes kertben esetleg okoz. Az ily kertes tulajdonosai a kártétel miatt is, de a vakond értékes bőrére való tekintettel is nemcsak üldözik, de irtják is ez állatot. Megjegyzésre méltó tehát, hogy mint jelzém, az irtás tilos, az üldözés, elűzés azonban szabad és indokolt is, ha a károkozás tényleg fenn forog. Ám ebben is lehetőleg emberségesen illik eljárni s ennek egy jól bevált módja az volna, hogy beitatunk u. n. bűdös szarvaszarv-olajba köctengereket, vagy ócska posztódarabokat, s azokat bedugjuk a vakondtúrások menetébe. Az olaj rendkívül penetráns szagát a vakond ki nem bírja s elvándorol talán oly földterületre, hol már csak hasznót tesz turásával s a növények gyökérzetén élő káros állatok pusztításával.

Irodalom.

— **Közelegnek a választások,** országsszerte teljes erővel megindultak a választási mozgalmak, melyek az alkalmakkal különösen felébresztik a közönség figyelmét, mert úgy látszik, hogy ezek a választások döntő erővel fognak birni hazánk jólétére. Magyarország gazdasági önállósága immár megszűnt a függetlenségi párt lobogójára irt pusztá jelszó lenni s maga a kormánypárt sem zárkozhatik el többé ridegen ez eszme igazsága elől. Ennek az eszmének az igazságáért küzd három évtized óta az Egyetértés s ma, mikor ez az igazság diadalmasan utat tör magának mindennél, kétszeres értékkel bírnak az Egyetértés hítelei és részletes tudósításai a választási mozgalmakról, melyek gyorsaságra és részletességre nézve felülmúlnak minden más e nemű vállalkozást, mert e nemű tudósításaiban az Egyetértést támogatják nemcsak az ország minden részében levő kipróbált tudósítói, hanem az orsz. függetlenségi és 48-as párt is, mely hivatalos híreit kizárólag az Egyetértés hasábjain közli. Iparunknak és kereskedelmünknek s általában gazdasági életünknek évek óta tartó pangása is kiváló gondját képezi az Egyetértésnek, mely évtizedes hagyományai alapján, most különös figyelmet szentel ennek a kérdésnek s a bajok orvoslása érdekében figyelemre méltó cikksorozatokat kezdett. Az Egyetértés nagy-névvé vesdte: Eötvös Károly most közli e lapban „Gróf Károlyi Gábor följegyzései“ című szennázóis művét az ő ösmert remek stílusában. Nemcsak az egész magyar, de a külföldi sajtó is páratlan lelkesedéssel fogadja Eötvös Károly műveit és olyan elragadtatással foglalkoznak munkáival, hogy ezeket már ma a kötetek megjelenése előtt megismerni, a legnagyobb mértékben ajánlható. A most folytatódó memoirszerű műnek már első köteté is országsszerte a legnagyobb érdeklődést keltette, de a legújabb korral foglalkozó II. kötet, mely az elsőtől teljesen független, önálló egészet képez, a meglepetések egész sorozatát tartogatja. Ugyancsak Eötvös Károlytól még a negydedik folyamán újabb, remek szépségű művek közzé várható. Az Egyetértés egyéb tartalma is méltó marad a lap régi hagyományaihoz. Tudósításai gyorsak, megbízhatók és részletesek. Tartalma élvezetes és változatos és kiterjed mindenre, a mi az olvasóra nézve csak érdeklél birhat. A ki igazán jó lapot akar olvasni, az fizessen elő az Egyetértésre, melynek előfizetési ára egynevedik évre 10 korona. Mutatványszámmal szívesen szolgál a kiadóhivatal, Budapest, IV., Papnövelde-utca 8.

— **Regény-gyűjtemény.** A „Magyar Hirlap“ előfizetői karácsonykor gyönyörű ajándékban részesülnek. Anyik kötet regényt kapnak ugyanis teljesen díjtalanul, ahány hónapig karácsonig az előfizetők sorában voltak. Az új eredeti regény címe: A királytigris, szerzője: Bárony István, irodalmunk e kitünősége, július hó folyamán küldik szét valamennyi előfizetőinek a karácsonyi ajándékul ígért regények közül a másodikikat. Ezt a regényt Abonyi Árpád kiváló írónk írta. Címe: A pavlinói csoda. Ujonnan belépő előfizetők ugy a Bárony István, mint az Abonyi Árpád regényét szintén megkapják. A „Magyar Hirlap“ nagy-névvé és feledhetetlen emlékü alapítójának, Horváth Gyulának a testvérhuga, Horváth Janka, a jeles író, és a magyarországi, de kivált az erdélyrészi magyar urt osztály alapos ösmérője, „Küzdelem a névért“ címmel érdekes regényt irt amelynek kezdőszámai azok is megkapják, akik időközben fizetnek elő. A „Magyar Génius“ című szépirodalmi illusztrált folyóiratot a Magyar Hirlappal együtt féláron, évnegyedre kilenc koronáért kapják az előfizetők. Kedvezményes áron, negyedvenkint egy koronáért és ötven fillérért jutnak egyszerűen a remek Francia Divatlaphoz és a Képes Gyermeklaphoz negyedvenkint egy koronáért. A szerkesztői üzenetek rovatában a Magyar Hirlap minden előfizetőjének készséggel és ingyen válaszol közérdeklő kérdésekre. A „Magyar Hirlap“ előfizetési ára félévre 14 korona, negyedévre 7 koronára, egy hónapra 2 korona 40 fillér. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, Budapest, V., Honvéd utca 10. szám.

— **Budapesti Napló.** Az az újságíró-gárda, mely a maga erejéből minden vállalat mellőzésével megalapította a Budapesti Naplót, mesés sikert ért el. A lelkes csapat a szabadelvű magyar közönségnek legkedveltebb újságizgalgatója lett. Bámulatos szorgalommal és kitartással gyűjtve mindennap össze mindazt, ami e szerkesztőség, e lap szabadelvű és független politikájának, nemzeti érzületének és magas izlésének minden huszonnégy órában ismétlődő bizonyosságát adja: — a Budapesti Napló a közönség szimpatiaínak gyors felkeltésében is eddig nem látott példát mutat. És minden szám arra vall, hogy a Budapesti Napló megérdemli ezt a támogatást. A Budapesti Napló-nak friss és megbízható értesülései, lelkes, temperamentumos, komoly tartalmú, hatáskubban valóssággal szennázó, politikai cikkei, a melyek nyomtatékosá teszik a politikai súlyra döntő jelentőségű újság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonala, gazdag informatív anyaga, kitünő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatai s mindenemű közleményeinek változatossága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékesszólóan tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló fényesen megfelel a legvérmesebb várakozásnak is. A Budapesti Napló szerkesztősége és olvasó közönsége közt páratlanul meleg és szíves viszony fejlődött ki. Naponkint jelentkezik ez a Szerkesztői üzenetek rovatában. A Budapesti Napló valamennyi előfizetőit biztosítja a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi képviselőségénél baleset által okozott elhalálozás, vagy baleset által okozott rokkantság esetére 2000 korona erejéig. A biztosítás egész költségét maga a lap fedezi és ugy a Budapesti Napló régi előfizetői, mint az ujonnan belépők jogerősen biztosítási kötvényt kapnak 2000 korona erejéig. Karácsonyra díszes és tartalmas naptárral kedveskedik a „Budapesti Napló“ előfizetőinek. A képes naptár, amely hatalmas kötet, ugy a régi, mint az ujonnan belépő előfizetők megkapják. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk ez újságot.

— **A „Kert“,** a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap 13-ik száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. — Gyümölcsészet. — Díszkertészet. — Tárca. — Közelről és távolról. — Méhészet. — Faiskola. — Gép- és eszközléltár. — Irodalom. —

Világzemle. — Hírek. — Apró szakközlemények. — Szerkesztői üzenetek. — Színes műmelléklet. — Fametszetek. — A „Kert“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Andrássy-ut 23. szám alatt van.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

4411—1901. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kémer, Ipp, Lecsmer, Porcz, Som-mály, Kárásztelek, Doh, Nagy-Derzsida, Domszló, Zálnok, Hidvég és S.-Györtelek községekből alakított s Kémer nagyközség székhelyvel rendszeresített s elhalálozás következtében meg-ürült kémeri körorvosi állásra, melynek javadalmazása 2300 korona, az 1886. évi XXII. t.-c. 82. §-ába gyökerező jogom alapján pályázatot nyitok.

Ezen állást elnyerni óhajtokat felhivom, hogy az 1876. évi XIV. t.-c. 143. §. alapján felszerelt kérelmeiket hozzám 1901. évi július hó 20-áig adják be. A később érkező kérelmeket figyelembe nem fogom venni. Megemliteni kívánom e helyen, hogy Szilágyvármegye törvényhatósági bizottságának 515—1901. kgy. szám s még jogerőre nem emelkedett határozata szerint eme állás javadalmazása a fent jelzett járandóságon felül 200 korona lakbérilletménnyel javíttatni fog. Sz.-Somlyó, 1901. június 19-én.

Nagy Gyula,

főszolgabíró.

2—3

A krasznai járás főszolgabírójától.

234—1901. utibizotts. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A felügyeletem alatt álló községi közlekedési (vicinális) közutakon és pedig:

- 1) A szilágy-nagyfalu — krasznain 2 drb. 2 mtr. széles faáteresznek egyenként 189 korona 20 fillér.
- 2) A felső-berettyóvölgyi, alsó-bánvölgyi és Zilah — krasznain 3—3 drb. 1 mtr. széles faáteresznek egyenként 194 korona 56 fillér.
- 3) A Zilah — krasznain 2 drb. beton áteresznek egyenként 469 korona 60 fillér erejéig való felépítése.
- 4) Ugyanazon utvonalon a 12. sz. köhid ellenfalának kijavitása 636 kor. s 13 drb. köhidnak kijavitása 316 korona 80 fillér erejéig az utibizottság által elhatározottván, — ezen építések s javítások biztosítása céljából 1901. évi július hó 14-ének d. e. 9 órájára Krasznán hivatalos helyiségemben tartandó írásbeli zárt ajánlati árlejtést hirdetek.

A zárt ajánlatok, melyekhez 10% bántpénz melléklendő, az árlejtés napjáig adandók be.

Az el nem fogadott ajánlatokhoz csatolt bántpénzek az árlejtés befejezte után azonnal visszaadtnak, ellenben az elfogadott ajánlattevő bántpénze biztosíték gyanánt a munkálat átvétele, illetve a jótállási határidő lejártáig visszaadatik s Szilágyvármegye pénztárába, mint hivatalos letét fog kezeltetni.

A terv- és költségvetések, valamint a részletes feltételek hivatalos irodámban megtekinthetők.

Krasznán, 1901. július hó 2-án.

Br. Györffy Pál,

főszolgabíró.

1—2

Gyógyszerész

gyakornoknak kerestetik
6—8 gimnáziumot végzett
fiatal ember előnyös felté-
telek mellett.

Balás Zsigmond

gyógyszerész,
Szilágy-Somlyón.

1—6

Országos vásár

Margittán, (Biharmegye).

1901. július 10. és 11-én
baromvásár.

1901. július 12-én kirakó-
vásár.

3—8

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére
és fenntartására legkitün-
őbb és legbiztosabb a
Földes-féle

MARGIT-KRÉM,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem
tartalmaz teljesen ártalmatlan és zsírmentes.

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arckenőcs
pár nap alatt eltávolít
szeptit, májfoltot, pattan-
ást, bőrtörést (Mitesser)
és minden más bőrbajot. Ki-
simitja a ráncokat, redő-
ket, himlőhelyeket és az
arcot fehérre, simává és
üdvé varázsolja.

Legkitünőbb óvszer a nap
és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt,
Margit hüvely 60 kr., Margit szappan 35
kr. Margit fogpép (Zahnpasta) 50 kr., Mar-
git arcvíz 50 kr.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes
küldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN,
gyógyszerész Arad.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriá-
ban és illatszertárban.

Kapható Szilágy-Somlyón

Balás Zsigmond
gyógyszertárban.

Szép, nagy tágas

ÜZLETHELYISÉG,

4 szép nagy kirakattal, teljes be-
rendezéssel azonnal, vagy augusz-
tusra

bérbe kiadó

Szilágy-Somlyón, kispiac-téren, leg-
alkalmasabb helyen, alkalmas di-
vat üzletnek, kávéháznak, vagy
bármily üzletre, nagybani, vagy
kicsinybeni eladásra.

Értekezhetni Szilágy-Somlyón
Lengyel Ferencz úrnál. 2—3

1684—1901. tkvi szám.

Arverési hirdetmény.

A Krasznamegyei takarékpénztár egye-
sület végrehajtónak és az ezennel csatlá-
koztatott Silvania hitel és takarékpénztár
végrehajtónak Fleger Jakab a.-győrtelki
lakos elleni végrehajtási ügyében a bírói
árverés a Silvania hitel és takarékpénztár

javára 440 korona tőke, ennek 1900. már-
cius 6-tól járó 6% kamata, 6 korona 20
fillér óvási, 1/2% váltódíj, 59 korona 90
fillér végrehajtási kérés és még felmerülő
költségek erejéig a Krasznamegyei taka-
rékpénztár javára 700 korona tőke, ennek
1900. évi augusztus 28-tól járó 6% kamatai,
7 korona 50 fillér óvási, 1/2% váltódíj, 38
korona 65 fillér perbeli, 32 korona 5 fillér
végrehajtási, 21 korona 50 fillér árverés-
kérés és a további költségek erejéig ezennel
elrendeltetik, határnapul 1901. évi július
hó 17-ik napjának d. e. 9 órai megkezdéssel
a zilahi kir. törvényszék területén fekvő
S.-Győrtelek községéhez tartozó; az
árverési feltételek pedig a következőkben
állapítatnak meg:

I. Amikor is elárvereztetnek szükség
esetén a kikiáltási árban alul is.

I. Végrehajtást szenvedő Feleger Jakab
és végrehajtáson kívül álló Feleger Bradia
férj. Márványkövi Lőrinczné örökösök ne-
vén a s.-győrtelki 173. sz. jkvben. 102.
hrsz. alatt felvett házastelek az 1881. évi
LX. t.-c. 156. §. alapján egészben 357
korona kikiáltási árban.

II. Végrehajtást szenvedő Fleger Ja-
kabnak nevében álló a s.-győrtelki 288.
sz. jkvben. ingatlanok külön-külön egészben
és pedig:

1) Az A. + 1. rsz. 138 hrsz. rész-
let 71 korona kikiáltási árban.

2) Az A. + 2. rsz. 925. hrsz. részlet
135 korona kikiáltási árban.

3) Az A. + 3. rsz. 940. hrsz. részlet
315 korona kikiáltási árban.

4) Az A. + 4. rsz. 941. hrsz. részlet
10 korona kikiáltási árban.

5) Az A. + 5. rsz. 986. hrsz. részlet
32 korona kikiáltási árban.

6) Az A. + 6. rsz. 1173. hrsz. részlet
133 korona kikiáltási árban.

7) Az A. + 7. rsz. 1375. hrsz. részlet
160 korona kikiáltási árban.

8) Az A. + 8. rsz. 541. hrsz. a szőlő
340 korona kikiáltási árban.

9) Az A. + 9. rsz. 688. hrsz. a szőlő
04 korona kikiáltási árban.

2) Árverési szándékozók tartoznak a
kikiáltási ár tizszázötödét készpénzben, vagy
óvadékképes értékpapírban a bírósági kikül-
dött kezéhez bánatpénzül előre letenni,
avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről
nyert elismervényt átadni.

Árverési feltételek.

1) Legtöbbet ígérő köteles a vételárát
három egyenlő részletben és pedig az első a
leütéstől számított 15 nap alatt, a másodi-
kat ugyanazon naptól számított 30 nap
alatt, a harmadikat, melybe a bánatpénz is
bezámitandó 45 nap alatt, mindenkor 5%
kamattal együtt, a sz.-somlyói kir. adó-
hivatal, mint bírói letétpénztárnál a 39425—
881. I. M. sz. letétkezelési szabályrendelet
szerinti eljárással lefizetni.

2) Tartozik vevő az árveréstől kezdve
a birtokkal járó minden közterheket viselni,
s a vétel tárgya után kizabandó kincstári
illetéket fizetni.

3) Amennyiben jobb vételári ígéret
utólagosan nem tétetnek, jogosult lesz vevő
az árverés jogerejűvé váltaival innen nye-
rendő vételi bizonyítvány mellett a meg-
vásárolt ingatlant tényleges birtok és hasz-
nálatába átvenni, de a tulajdonjog csak az
árverési feltételek teljesítése után fog ré-
szére kivétellel bekebelezetni.

4) Ha árverési vásárló az ígért vételért
és járulékait a kitűzött határidőben be nem
fizetné, ellene bármelyik érdekelt fél kérel-
mére az 1881. évi LX. t.-c. 185. §-ban fog-
lalt következmények terhe mellett újabb ár-
verés fog elrendeltetni.

5) A s.-győrtelki 288. sz. jkvben 541.
hrsz. szőlő az 1896. évi V. t.-c. alapján
felvett 1700 korona szőlő költsönrel az
A. lapon terhelve lévén, az árverési vevőre
ezen teherrel fog átruháztatni.

Az árverési hirdetmény és feltételek
ezen kir. járásbírói sz. hatóságánál és
S.-Győrtelek községhez tartozó hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Ezen árverési hirdetmény és feltételek
továbbá a „Szilágy-Somlyó” helyi lapban
egyszeri közzététellel véget, az árverési hir-
detményi kivonat végrehajtónak Lukácsffy
Ödön ügyvédnek, továbbá az árverési hir-
detmény és feltételek közzététel és kifüg-
gesztés végett Hidvég és S.-Ujlak szomszé-
dos községi elöljáróságoknak és az összes
érdekelteknek, valamint a néhai Fleger
Bradia férj. Márványkövi Lőrinczné ismeret-
len örökösiei részére ezennel kinevezett ügy-
gondnok dr. Szakács Balázs ügyvédnek a
keresetre hozott első végzésre előírt szabá-
lyok szerint kézbesítetteti rendeltetik.

Jelen árverés a s.-győrtelki 173. és
288. sz. jkvben feljegyzendő.

Kir. járásbírói sz. mint tkvi hatóság.
Sz.-Somlyón, 1901. évi április hó 30-án.

ZSIGMONDY,
kir. aljárásbíró.

A zilahi járás főszolgabírójától.

4376—1901. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett
szilágy-ballai segédjegyzői és ez-
zel összekötött anyakönyvvezető
helyettesi állásra évi 800 korona
fizetés mellett pályázatot nyitok s föl-
hivom mindazokat, kik ez állást el-

nyerni óhajtják, hogy az 1883. évi
I. t.-c. 6. §-ában előírt képesítésüket,
életkorukat, valamint az eddigi alkal-
mazásukat igazoló okmányokkal felsze-
relt kérelmeket folyó évi július hó
25-ig hozzám annyival is inkább ad-
ják be, mivel a később beérkező pá-
lyázatokat nem fogom figyelembe venni.
Zilah 1901. évi július hó 2-án.

Dr. Veress Sándor,
főszolgabíró.

1—2

Fontos sérvbajosoknak.

A legujabban javított cs.
és kir. szabadalmazott
Pollitzer-féle gummi-sérvkötő
a leghíresebb orvosi tekinté-
lyek által ez időben a leg-
jobbnek ismertetett el. —
Nem csuszlik le a testről és
nem okoz semminemű kelle-
metlen nyomást, úgy éjjel,
mint nappal hordható. Mi-
után a sérvbajos orvosilag
megvizsgáltatott, a Peloták
a sérvhez idomítottak és a
sérvkötő biztonságos övvel lesz
ellátva, amely a testről való
lecsuszást megakadályozza.

Ára egyoldalunak 7-től 10-frtig, kétoldalunak 10-től 16 frtig.
Sérvkötőnél keretük megrendelésnél a test bősége, azonkívül hogy a
sérv jobb, bal, vagy mind a két oldalon van. — Megrendeléseket a legna-
gyobb titoktartás mellett eszközöl:

POLLITZER MÓR és FIA

cs. és kir. szabadalmazott kötszerészek

BUDAPEST, V., Deák Ferencz-utca 10.

Alapítatott 1854-ben.

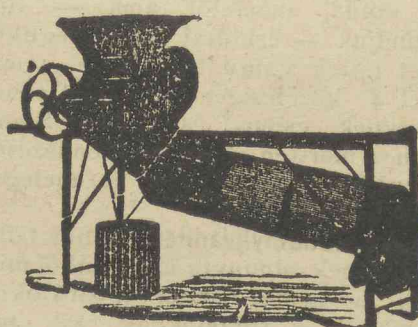
7—10

Milleniumi kiállítás 1896: Nagy milleniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur és lemezlyukasztó gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a
buza, árpa, vagy rozs közüli kiválasztására.
Trieurök: a zabnak, vagy árpának a buza
közüli és a gömbölyű magvak kiválasztására.
Lencsetisztító és osztályozó trieurök az
árpa kiválasztására és a lencse osztályozá-
sára.

Osztályozó trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek

minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk
Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a
trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökre átalakítását.

Malom-Trieurhengerek, vagy burkolatai.

Lyukasztott, vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari,
vagy gazdasági célokra.

4—10

Árjegyzékek, vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

SCHOTTOLA ERNŐ

szőlészeti és borászati szaküzlete,

a ruggyanta- (gummi) gyártás magyarországi meghonosítója.

BUDAPEST,

Fonciére palota, Andrássy-ut és Váci-körut sarkán.

Ajánlja a tavaszi szőlőbeni munkálatokhoz: „Simplex”-permete-
zőt, „Egyszerűség” — szénkéneg — fecskendő, kézi, fuvó, és
hátonhordozható kénporzókat, amerikai gumiojtó-szalagot, molyfecskén-
dőt és lámpát, vegytiszta, 99.8% tartalmu kékkövet, finoman őrölt,
szicíliai kénport, rafiaháncsot, valódi angol aczélból készült metsző-
ollót és ojtókést stb. stb.

Minták, árajánlat és árjegyzék ingyen és bérmentve.

18—